

Izhaja vsako soboto zjutraj.

Uredništvo „Zarje“ je v Trstu
ulica del Fabbri, št. 2, III.
Tja je treba nasloviti vse rok-
opise, ki naj se objavijo v listu.

Rokopisi se ne vračajo. —
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo.

Poštno - hranilnični račun
št. 64439.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu
ulica delle Poste št. 9. Spre-
jema naročnino, inserate in
reklamacije. Naročnina „Zarje“
je za vse leto naprej po pošti
K 6. — za pol leta K 3.

Posamezne številke po 6 vin.

Cena inseratov je 10 vin. za
enostopno petit vrsto. Pri več-
kratnem objavljenju primeren
popust.

Na delo za slovenski ka- toliški tisk!

III. Letnik „Zarje“.

Naj porabi na tem mestu današnja „Zarja“ nekoliko svojega prostora tudi za se, saj ga s tem porabi gotovo tudi v korist tržaskih katoliških Slovencev.

Soleno leto 1909 se bliža svojemu koncu, s tem pa se bliža tudi „Zarja“ koncu drugega leta svojega obstanka in začetku tretjega letnika. Neizvedenec poreče morda: Kaj to dve leti, to ni nič. Kdor pa skusa, kaj se pravi delati na polju katoliškega časopisa tu pri nas, ta bo rad priznal, da katoliškemu časnikarju v takih razmerah leta počasi teko. Zato je pa dejstvo, da naša „Zarja“ sedaj že dve leti orje lemino med tržaskimi katoliškimi Slovenci in da stopa kmalu v novo leto svojega težkega dela in trpljenja pogumno in čilo, za vse, ki umejo naš položaj, res razveseljivo dejstvo.

Uredništvo se čuti dolžno zahvaliti se vsem, ki so nas bodisi z naročnino, bodisi z dopisovanjem ali kakorkoli v minlih dveh letih podpirali. Ti so nam bili v veliko tolažbo, tako da nismo odjenjali niti takrat, ko je človeška slabost pretina podležila.

Zdaj se je treba pripraviti že na tretje leto dela in poštenosti. Želimo, da bi nastopno leto značilo napredek v katoliškem časopisu, ki je posebno v zadnjem času tu na Trzaskem postalo nujno potrebno. Če ne bomo s katoliškim časopisjem narod obvarovali nevarnega upliva od strani protiverškega časopisa, bomo zaman pričakovali boljših časov, ne bomo jih čakali. Sv. Oče Pij X. je že večkrat, pa tudi v zadnjem času vnovic z gorečo besedo polagal katolicanom na srce, da si morajo na vsak način ohraniti in spopomni svoje katoliško časopisje. In beseda sv. Očeta nam mora katolicanom biti sveta, nam mora biti pravo povelje.

Zvesti temu povelju in v prepričanju, da delamo med ljudstvom za sveto stvar, bomo skusali v uredništvu storiti svojo dolžnost, kolikor možno. Kakor je „Zarja“ v drugem letniku vsestransko napredovala, česar pač ne bomo utajili niti njemu največji nasprotniki, tako se mora v tretjem letniku se lepše razviti in se bolj spopomniti. Uredništvo ostane zvesto dosedanjim očrtnim poti, ker ve, da se slovenski liberalizem v Trstu nobene stvari ne boji tako, kakor jasnosti v načelih in odločnosti, ko jih je treba izvajati in braniti. V ostalem pa bo storila „Zarja“ svojo časnikarsko dolžnost in bo seznanjala svoje bralce z novicami od blizu in daleč, kolikor je sploh možno pri dobro urejanem tedniku.

Naroči in agitiraj!

V to svrhu pa potrebujemo podpore zavednih Slovencev v Trstu, okolici, na Krasu in v Istri. „Zarja“ se je sicer že do sedaj precej čitala, vendar se mora z novim letom še veliko bolj razširiti in udomačiti. Nihče, ki pozna

potrebo katoliškega gibanja na Trzaskem, naj ne čita izposojene „Zarje“, ampak naj ima svojo kupljeno ali naročeno številko. Toda niti s tem se ne zadovolji navdušen pristaš katoliškega gibanja. On stori še kaj več. V krogu svojih znancev in prijateljev ne miruje prej, dokler ne pridobi „Zarje“ vsaj še enega naročnika. Med prijatelji pače neredkokrat toliko praznih besed, čemu se ne bi rajši pogovarjali o tem, kako pospešiti katoliški preporod našega naroda tu na tržaskih tleh. Prav je imel oni veliki voditelj socialnega preporoda na Kranjskem, ki je nekoč izjavil: Med nami bodi prva beseda pozdrav, druga pa naj bo že — agitacija za našo sveto stvar. Tako bi morali tržaski zavedni Slovenci delati, ker časa za kramljanje je res malo, če pomislimo, kako hite nasprotniki narod zastrupljati.

Plačaj!

Ni pa dovolj, da se „Zarja“ naroča in čita, treba jo je tudi plačati. Nekateri kažejo s svojim ravnanjem, da so uverjeni, da se list tiska in izdaja brez vsakih sredstev. Temu pa ni tako. Tisk in razpošiljanje „Zarje“ staneta na leto lepe tisočake. Od kod naj se vzamejo ti tisočaki, če ne store odjemalci lista svoje dolžnosti? Nekateri mislijo, da je vplačanje naročnine samo tako nek čin uljudnosti in niti od daleč ne pomislijo, da vrše s tem čin stroge, pravičnosti. List nudi naročniku skozi vse leto veliko zdrave duševne hrane, zato pa naj naročnik od svoje strani z naročnino daje listu potrebno hrano, da bo mogel živeti. Nikar pa ne misli, da z onimi šestimi kronami plačša vs, kar ti nudi „Zarja“ v enem letu. Nikar, s tem le kažeš, da hočeš podjetje, ki zasluži, denarno podpreti, saj ni nikakršnega razmerja med tem, kar ti nudi list in med tem kar ti plačaš upravi, da ti ga pošilja na dom.

In vendar kako žalostno zgodovino ima to plačevanje naročnine za seboj! So (ali bolje rečeno so bili, ker končno jih je bilo treba črtati) nekateri, ki znajo list lepo držati meni nič, tebi nič. Prosi se jih, da če ne mislijo biti naročniki, naj bi vsaj pomagali priredniti upravo ali pa naj bi vrnili precej prvo številko. Nič ne izda, gluhi so in gluhi ostanjejo. Človek bi mislil, da ostanejo naročniki, tiska se več izvodov tako, da je možno vsem vstreci, plačati je treba tisk, plačati poštne znamke, naročnina pa le ne pride. Parkrat se opozori v listu samem, včasih se pošilja še posebna opominjevalnica, priloži se še en izvod poštne položnice — a vse zaman. Le kak redek se pri tem zbudi in pošlje morda tri Krone na upravo za pol leta. Drugi pa spe mirno naprej in v svojem spanju pozabijo na sedmo božjo zapoved. Taki ljudje so najbolj krivi, če dober katoliški tisk ne napreduje tako, kakor bi moral. Tako se vsako leto izgube lepi denarci, ki se ne nikdar več dobe. Vprašanje je le, kakšno vest imajo dotični ljudje, da jih vse to nič ne vznemirja! Nekateri drugi pa dobivajo list po en mesec, morda še delj, ko se jih pa končno tirja, se vjeze, pošljejo naročnino za tistih par števk, ki so jih do takrat prejeli, potem pa nočejo o listu nič več znati zato, ker je uprava tirjala — svoje. Tako delajo katoličani s svojim katoliškim časopisom, res kakor mačeha s svojimi otroci.

„Prav rad, moj sin,“ reče menih, ko opazi v svetem veselju pobožno navdušenost, ki sije iz čistih dečkovih oči. „Nje gova sveta volja nam je razodeta v njegovih zapovedih, v zapovedih svete cerkve in v pravilih našega reda. Če te izpolnujemo, služimo Bogu. Pomisliti moramo pa tudi to, da morajo tudi drugi ljudje izpolnovati voljo božjo in da morajo ubogi neverniki spoznati voljo božjo. To je namen te naše vožnje, in zato je potrebno znati njihov jezik, da jim zamoremo oznanjevati besedo božjo. Jaz sem žalibog prestar, da bi se naučil njihovega jezika; tebi pa to ne bo tako težko. Uči se med vožnjo pridno s Petrom tolmačem, da mi pojdeš pri pouku lahko na roke.“

„Če govore Indijanci ob obali, h katerim pojdeva, jezik naše sužnje Nane, jih bom že umel in se mogel z njimi nekoliko pogovoriti,“ reče Karel.

„No, to ti bo že koristilo. Toda govorica vzhodnih in zahodnih rodov je zelo različna; poskusi govoriti s Petrom, ki prihaja ravno mimo jambora.“

O. Bobadila pomigne Indijancu srednje velikosti v kratkih volnenih hlačah in slabem jopiču brez rokavov, naj pride bliže. Ubožec gleda zelo plašno in bojazljivo okoli sebe kakor človek, ki je zelo hinavski ali pa ki je bolj vajen psovka in udarcev nego prijaznih besedi. Globoko se priklone pred duhovnikom in ko čuje, kaj hočejo od njega, se žalostno, skoro trpkop nasmehe. „Hočejo me imeti za vodnika,“ prevdarja v svojem srcu, „da bi še več tisočem vzeli prostost in jih zvalili v svoje zanjke.“

jim pastorkom. — Taki znajo celo zmerjati, kako je list drag. V tem očitju je v najboljšem slučaju velik „porcion“ nevednosti, ker sodijo dotičniki o stvari, na katero se ne razumejo. Kdor nima opraviti s tiskarskimi posli, ta ne ve, kaj stane izdajanje enega takega tednika, kakoršen je „Zarja“. Mi pa vemo in odkritosrčno povemo, da dajemo list tako po ceni, da bi moralo katoliško tiskovno društvo že davno prenehati z izdajanjem lista, če bi bilo navezano izključno na naročnike in ne bi imelo drugih dohodkov v pokritje upravnih stroškov. — Sicer pa ima vsaka stvar svojo vrednost, „Zarja“ tudi. Prodajati kako stvar pod svoje lastne stroške, to je skrajno nespametno gospodarstvo, ki bi se masčevalo s popolnim polomom vsega podjetja.

Ne prodaj se nasprotniku!

Z žalostjo opazamo, koliko denarja vržejo tržaski Slovenci vsako leto proč v svojo največjo škodo. Ni treba, da na tem mestu navajamo vse nepotrebne stroške v pijančevanju, na plesih, v nešteti veseljah itd. Ne glede na to, vprašamo samo, koliko potrošijo tržaski Slovenci za časopisje, ki jim je v največjo škodo? Ko bi imelo katoliško tiskovno društvo ves on denar na razpolago, ki ga Slovenci v Trstu v enem samem letu vržejo tja za hinavsko „Edinost“ ali pa za židovskega „Piccola“, bi bil zasiguran naš katoliški tisk za lepo vrsto let. Kolikokrat po šest vinarjev ponesejo tržaski Slovenci v žepu narodnih pohujšljivcev krog „Edinosti“ zato, da morejo potem ti ljudje s tem denarjem udrihati po našem največjem zakladu, po naši sveti veri, da morejo s tem denarjem proslavljati razbojnike (Ferrer), da morejo s tem denarjem našo mladino prodajati sužnosti mesenosti s pohotnimi podlistki. Kolikrat po štiri vinarje ponesejo tržaski Slovenci (ne govorimo o Italijanih) v nenasitni žep židovskih spekulantov krog „Piccola“, da more potem ta lažnjivi žid udrihati po našem Bogu in naših svetih narodnih pravicah! Kolika zaslepljenost!

Skrajni čas je, da se tržaski Slovenci v tej stvari premislijo. Spametujmo se vendar enkrat in ne prodajamo sami sebe, ne ptujcu, ne rodnemu bratu pohujšljivcu. Čemu bi si sami spleтали bič, s katerim nas sovrazniki potem neusmiljeno tepe? Sklenimo raji vrste in podprimo v nastopnem letu svoj katoliški tisk! Zavedni katoliški Slovenci v Trstu, okolici, Istri in na Krasu naj bodo prihodnje leto vsi brez izjeme naročniki in plačniki „Zarje“. Naše prijatelje vabimo že sedaj, naj se kar precej lotijo živahne agitacije za razširjenje našega lista. S tem bodo vršili res veliko versko in narodno delo. V tolažbo jim bo zavest, da so po svoji moči pomagali rešiti naše ljudstvo iz sužnosti tržškega liberalizma.

NAROČAJTE „ZARJO“
Kjer eden ne zmore naročnine, naj
se jih naroči več skupaj.

Prav tako se je zgodilo z menoj in mojimi brati. Najprej govore sladko in lepo o Bogu, in Njegovem Sinu, potem nas pa začno pretepati z bičem. Vendar reče, da hoče poučevati Karel. Duhovnik veli najprej kratko vsebino krščanskega nauka, kakor jo je imel v kratkih stavkih špansko napisano, prestaviti na jezik onih rodov, ki so stanovali na gorah zahodno od Paname. Deček mora stavek ponoviti in ko ga izgovori tako, da je tolmač zadovoljen, zapisati z latinskimi črkami v malo knjižico. Ko je tako napisani nekaj stavkov, meni oče, da je za danes dovolj in Karel naj se kar nauči na pamet, kar je zapisal, da bo mogel zvečer vse prav dobro povedati. Tako bo, še predno bo vožnja končana, znal nauk o stvarjenju sveta in odrešenju, in zapovedi in molitve v indijanskem jeziku in pri pouku mu bo mnogo koristilo.

S tem zapusti o. Bobadila svojega pridnega učenca in gre čez krov proti kapitanovi kajuti, potoma pa reče temu ali onemu mornarju ali vojaku, ki ga sreča, kako prijazno besedo. Toda povsodi beseda ni enako vsprejeta; zakaj mnogo mož je bilo brezvestnih pustolovcev, ki so le z nado na rop in plen šli na ladjo in so imeli menih, ki je javno nastopal za pravice ubogih Indijancev, le za nadležnega popotnika. Zlasti so se bali njegovega vpliva na kapitana; zakaj Don Gil Gonzalez je bil znan kot pravičen, hraber vitež.

Ko zapre o. Bobadila kapitanova vrata za seboj, sikne neki sivobrati dedec z mnogimi brazgotinami svojemu tovarišu, ki je tudi menih, počastil na tihem ne z ravno prijazno kletvico:

Sadovi prave ljudske organizacije.

Vsa kranjska dežela stoji še danes pod mogočnim utisom onih 57 shodov minole nedelje, na katerih so tisoči in tisoči slovenskega ljudstva slovesno zatrjevali svojo zvestobo do katoliške cerkve, svojo neomajno udanost do svojega škofa in z ogorčenjem zavračali ostudno gonjo liberalcev proti cerkvenemu nadpastirju in njihove peklenko zlobne poskuse pohujšati našo nedolžno mladino.

Minola nedelja nam je bila nov dokaz, kako zna modri Bog vse prav in k dobremu obrniti. Presvetli knezškof ljubljanski je bil spisal znano knjižico o spolnem življenju v zakonu, knjižico namenjeno izključno zakonskim in zaročencem. Sovražniki cerkve in čiste zakonskega življenja so pa knjižico namenoma dali otrokom v roke. Ko se je knjižica umaknila iz knjigotržva in je niso mogli več širiti v svoje zlobne namene med mladino, so ponatisnili najbolj opasne reči iz škofove knjižice v posebni zeleni knjižici in ta svoj izdelek širili med mladino, pri tem pa vpili, kakšno pohujšanje da dela škof. Taka satanska hudobija še ni bila zlepa na dnevnem redu med nami Slovenci. Zato je tako skrajno umazano in hinavsko početje liberalcev moralo odpreti oči tudi onim, ki jih sicer nečejo odpreti. In res, v nedeljo je govorilo slovensko ljudstvo po Kranjskem, govorilo je iz tisočih in tisočih ust, govorilo je tako mogočno, kakor morda še nikdar, da hoče ostati zvesto katoliški cerkvi in da se ne bo dalo nikoli ločiti od svojih višjih cerkvenih pastirjev.

Ljudski shodi.

V Unionovi dvorani v Ljubljani je bilo na protestnem shodu do 3000 samih ljubljancev in ljubljank. Zelo veselo dejstvo je, da se je dvignila ne le dežela, ampak tudi glavno deželno mesto in pokazalo, da ima tudi ona večino, ki si ne da usiljevati javnega mnenja od liberalcev. Na tem sijajnem shodu sta govorila državna in deželna poslanca Dr. Šušteršič in Dr. Krek. Dr. Šušteršič je začrtal na kratko zgodovino te gonje proti škofu in osvetlil glavni namen, ki so ga imeli liberalci pri tem svojem nečednem početju: pokvariti mladino in potom pokvarjene mladine zastupati ves narod, ker oni rabijo za svoje namene moralčno pokvarjeno mladino. — Dr. Krek je pojasnil, kako je škof moderen mož, ki veliko študira in zasluži tudi nazore novejših vzgojeslovcev, zdravnikov in bogoslovcev, ki so mnenja, naj se da ljudstvu tudi primeren spolni pouk. S tem čistim namenom je spisal škof svojo knjižico, ki z njo obvarje slovensko ljudstvo zdravo duševno in telesno. Škof, ki ga je sama svetost in molitev, si ni mogel niti od daleč misliti, da žive v slovenskem narodu še taki malopridneži, ki bi znali to njegovo knjižico zlorabljati v pohujšanje mladine. Ko bi bil on poznal satansko zlobo naših liberalcev, bi ne bil knjižice nikoli izdal. Povrh zlobe je pa te gonje kriva še nizka stopinja omike med liberalno takozvano

„Ta stari napravi iz našega kapitana še popolnega tretjerednika.“

„Hm, naj moli kolikor hoče; toda ako nas okrajša pri plenu, naj ga —!“

„Tega se ravno bojim!“ reče sivobralec. „Menihom bo iz zlata, ki ga izkoplje, sezidal cerkev in samostan; Indijance, ki so tudi delj pla, bo pa izpusil, kakor hitro se dado krstiti.“

„Potem naj pa gleda!“ reče drugi in seže nehoti po bodalec za pasom. „Če ne drži svoje besede, tudi nas ne veže več prisega in pripravimo lahko drugemu poveljniku in kapitanu prostor.“

„Je že res, dragi moj, tako mislijo tudi drugi, saj večina,“ zasepeče stavec. „O tem smo govorili že včeraj pri vinu. Peter Montoja bi bil drugačen kapitan! Kako so Indijance bičali na Španskem, da so kar cunje letele od njih. Toda tu ni varno govoriti o takih stvareh; prijatelji, pridite zvečer konec tedna v krmarjevo kajuto, tam boste našli prijatelje, pa tudi kozareček žganja.“

Kapitan, ki se je medtem prijazno pogovoril z o. Bobadila in mu zagotavljal, da bo v vsemu sredstvi podpiral oznanjevanje Kristusovega nauka, stopi sedaj iz svoje kajute, da nadzoruje sam vodstvo ladje. Tedaj opazi obadva, kako hitro sta prekinila svoj pogovor in temno zrla vanj; da ima nevarne ljudi na krovu, dobro ve, zato sklone paziti na ta dva. Nato gre na najvišji prostor na krovu in opazuje nekaj časa morje in premikanje ladje. Otoki biservov so izginili; zato pa zagledajo na zapadu modro, nizko liso, vzhodno obal polotoka Azuero, ki je skoraj 100 km daleč sega

LISTEK

Prvič med Indijanci ali Vožnja v Nikaraguo.

Spisal Josip Spillmann iz dr. J. - Prevel K. S.

Ponatis iz „zbirke Spillmannovih povesti“, ki izhajajo v zalogi „Katoliške bukvarne v Ljubljani“.

Na morju.

O. Bobadila je stal z našim znancem Karelom na krovu in gledal tja proti San Jose nazaj. Tolažbe in veselja je bilo polno dečkovo srce. Častiti duhovnik je začel takoj prvi dan potovanja voditi svojega učenca po potu molitve in premišljevanja na pot krščanske popolnosti. Po maši, pri kateri mu je stregel Karel in prejel sveto Rešnje Telo, moli duhovnik z njim duhovne ure. Potem mu pa govori v pričo neizmerne morja, krasnega solčnega vzhoda in bližnjih otokov o veličanstvu in dobroti koži in o človekovem namenu, ki naj služi temu najmočnejšemu in, najboljše Gospodu. Ni čuda, da pri tem premišljevanju dečkovo srce kar kipi veselja in nebeske tolažbe in da vzklikne v sveti navdušenosti:

„Da, duhovni oče, služiti mu hočem, izpolnovati hočem njegovo najsvetejšo voljo in moje življenje bodi le njemu posvečeno! Pomagajte mi, prečistiti gospod!“

NOVICE.

inteligenco, ki ne zna niti o resnih stvarih resno govoriti. — Soglasno je bila od navdušene množice sprejeta resolucija, ki izraža ogorčenje nad liberalnim pohujševanjem mladine in zatrjuje neomajno zvestobo katoliški cerkvi in knezoškofu.

Pomen teh shodov.

Istočasno s tem ljubljanskim shodom se je vršilo še 56 ljudskih shodov po deželi, v ljubljanski okolici, na Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem. Na vseh shodih se je razpravljalo o isti točki in se je sprejela ista resolucija, kakor v Ljubljani. — Kolika je morala biti to tolažba za milostljivega g. knezoškofa, ki svoje ljudstvo tako ljubi, da posveča v njegov blagor vse svoje moči. Sicer pa škof, kot mož molitve in utrjene čednosti, ni ne pričakoval teh izrazov udanosti, niti jih ni neizogibno potreboval, saj svet mož, ki dela za Boga, ne pričakuje ničesar od ljudi. Zato tudi ne naglašamo tega momenta kot glavno dejstvo. Bolj važno se nam zdi to, da je slovensko ljudstvo na Kranjskem minolo nedeljo pokazalo, kako trdno je organizirano na katoliški podlagi, kako je omikano in kako neustrašeno lahko sprejme vsak kulturni boj, ki bi mu ga vsiljevali slovenski sbvodomiselnici. To je res nekaj divnega, čemur se ne moremo dovolj načuditi. Slava tako zavednemu narodu slava možem, ki so ljudstvo tako globoko, široko in trdno organizirali!

Zlobno Mandičevo glasilo.

Kako malenkostno in peklensko zlobno se nam kaže v tej luči gnusno Mandičevo glasilo „Narodni delavec“! Ljubljanskemu knezoškofu se upa očitati nečisto življenje, imenuje ga „irhovino in zaletel, ki se nam prej smili kot človek.“ Mandičevo glasilo pravi dalje: „Moža smatramo za tako nepomembnega, da se nam res čudno zdi, kako se more slovensko časopisje tako izpozabljati, da posveča kar cele strani njegovi brošuri.... Pustite škofa, naj dela ne-rodnosti, bo že konec tudi tega.“ — Za tako sramotenje tako odličnega sina slovenske matere, kakoršen je ljubljanski škof, ne zasluži dotični pisec „Narodnega delavca“ — in naj je tudi dr. Jos. Mandič sam — nič drugega, kakor da bi ga pošteni Slovenci krepko udarili po zobeh. Moti se dr. Mandič, če misli, da bo vstanu nekaznovan blatiti naše katoliške škofo, voditelje in največje dobrotnike našega naroda. Prišla bo tudi zanj ura obračuna, kakor je obračunalo slovensko ljudstvo s pohujšljivci naroda na Kranjskem! Počasi, pa z gotovim korakom se bliža ta ura tudi v Trstu. — Dr. Mandiču pa med tem svetujemo, naj ta majhen čas, kar je še predsednik narodn. del. organizacije (ker trije meseci se bližajo h koncu), predale v svojem glasilu bolje uporabi, ne za gonjo proti tako „nepomembnemu“ možu, kakor je ljubljanski škof. V „Narodnem delavcu“ naj lepo razloži, kako krasno uspeva njegova zadruga voznikov, kako navdušeno ga preklinjajo v dnu srca vozniki, ki klaverno zapuščajo zadrugo, katero je Mandič s svojim nespametnim štrajkom spravil ob kruh. Tudi naj dr. Mandič razpravlja svojim zaslepljenim delavcem, kako bo kaj izpala tožba, ki jo je proti njemu vložil tržaški župan, ker zadruga voznikov vsled pomankljaja ljudi ne more dovažati dogovorjene množine gramoza v mestu in kako bo gotovo še ta svoj krušek zgubila. Tudi naj pove, koliko glasov je dobila N. D. O. pri zadnjih ljubljanskih volitvah v obrtno sodišče, mar res, da samo 96 od 1200 oddanih glasov? — Vidite, s takimi nečednimi stvarmi se pečajte v svojem glasilu, vi zapeljivci poštenega slovenskega delavca, od naših škofov pa daleč proč s svojo umazano roko!

Širite ZARJO

v morje. Rozarijo je plul ravno proti zapadnemu delu tega polotoka, proti rtiču Mala. Ladjo je krasno gonil močni severovzhodnik, kakor so kazala močno razpeta jadra. Zadovoljen s svojim opazovanjem se obrne Don Gil k prve-mu krmarju, ki je mirno sedel pri krmilu in pušil svojo pipico — navada, ki se je šele pred kratkim udomačila med mornarji in vojaki:

„Ali ne pridemo še pred nočjo okolu rtiča Male, Rus?“ prasha kapitan.

„Da, gospod, če bo vel vedno severovzhodnik,“ se glasi odgovor.

„Vam je znan rtič in njegove čeri?“

„Da, gospod. Rtič in obali kakih 30 mil daleč na okolu proti zahodu do rtiča Mariato, kjer se obrne obrežje proti severu, so mi dobro znani. Dalje proti zapadu pa ni še prišla španska ladja. Sploh bi pa bilo bolje, ako bi mi postali čez noč pri rtiču Mali, zakaj on-tran tega rtiča ne bomo mogli tako lahko se vstaviti in tok je tam zelo močan.“

„Proti kateri strani?“

„Ob obrežju proti zapadu.“

„To je ugodno, a ne brez nevarnosti. Zelo bomo morali paziti, da ne zadenemo ob kake čeri.“

„In teh je več nego potreba, gospod, ne le ob obrežju, ampak še mnogo milj daleč od tega in koliko jih je šele pod vodo, ve le Sv. Miklavž, patron mornarjev.“

„On in naša ljuba Gospa naš bosta varovala pred skritimi, oko čuvajevo pa pred vidnimi čeri! Le pogumno naprej, Rus, miljo pred rtičem pa vstavite. Po vašem nasvetu pojdemo šele jutri zjutraj okolu rtiča. — Še nekaj, Rus. Poznavate se že dolgo in jaz vas cenim kot pridnega in izkušenega krmarja. Pomagajte mi pri tem, da ne bosta red in pokorsčina na ladji trpela — saj me razumete, kaj hočem reči?“

n Današnja priloga. Seznamek vseh knjig, leposlovnih, ljudskih povesti, romanov, zgodovinskih, nabožnih, molitvenikov, pesmi, muzikalij, ljudskih iger, znanstvenih itd., katere so dozdaj izšle v domači zalogi „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani, smo priložili današnji številki „Zarje“. Seznamek teh knjig je za naše ljudstvo ter za naša društva in knjižnice nujno potreben in zato vreden, da se shrani, kajti šele po njem bo mogoče seznaniti se z mnogimi koristnimi in lepimi knjigami, ki so sicer nezane in pozabljene. Na podlagi tega seznama bo marsikomu si mogoče nabaviti potrebnih knjig, društvom pa knjižnice, ki so tako velikega ljudsko-izobraževalnega pomena. V tem seznamu so seveda le priporočljive knjige naših najboljših pisateljev in marsikatera je pravi zaklad našega slovstva. Veliko bo pripomogel za svoj in drugih dušni napredek, kdor bo seznam shranil, ga razširjal in se ga posluževal. Če kdo želi več izvodov tega seznama, da ga razdeli med znance, društvenike, šolarje, župljane itd., naj se obrne do „Katoliške bukvarne“ v Ljubljani, ki mu pošlje brezplačno, kolikor izvodov želi.

n V deškem semenišču v Trstu so priredili minolo nedeljo, domačo, familiarno slavnost v čast veleč. g. ravnatelja H. Šoncu, ki je bil imenovan katehet na c. kr. državni deški ljudski šoli. Na vsopredru je bilo petje, tamburanje in deklamacije. Gojenci in k zabavi došli prijatelji slavljencevi so novemu g. katehetu prisrčno čestitali. Mož, ki se že vrsto let trudi z vzgojo srednješolske mladine v škofijskem konviktu, pa tudi zasluži vse priznanje.

n V osrednjem semenišču v Gorici so imeli 18. t. m. sv. mašo zadušnico za pok. bogoslovca naše škofije g. A. Tauželjem, ki je bil umrl te počitnice. Sv. mašo je daroval v semeniški kapeli č. g. spirital (duhovni voditelj) o. Zecchini. Bogoslovci, kojim ostane spomin na pokojnega neizbrisen, so peli prekrasno črno mašo Perosičev. Skladba je lepa, pa tudi težka, vendar se je pevci niso ustrašili. Sploh se opaža v petju med bogoslovci lep napredek. Lahko rečemo, da je najlepše petje v Gorici prav v semenišču. Bržkone je to že sedaj sad glasbenih predavanj, ki jih ima v semenišču veleč. g. Kokošar. — Bogoslovci tržaško-koperske škofije se poučujejo in hrvaščini po dve uri na teden; ta predavanja ima veleč. g. prof. Dr. Jos. A. Ujčić. S časom se uvedejo tudi slovenski in italijanski tečaji. — Letos smo dobili v semenišče tudi tako potrebno električno razsvetljavo.

n Poroka. Danes (v soboto) se je v rojanski cerkvi poročil g. Frančišek Kocijančič z g. Terzijo Rudež, načelnico tamošnje dekliške Marijine družbe. Poroka se je vršila ob deveti uri s sv. mašo, pri kateri so prav lepo prepevale rojanske Marijine hčere Bogu v čast in svoji dosedanjim načelnici v slovo. Mlademu paru že limo obilo blagoslova iz nebes!

n Umrl je minoli petek nagle smrti upravitelj uradnega lista „Osservatore Triestino“ g. Karl Porzia. V njegovem stanovanju so ga našli zjutraj mrtvega v postelji, zadela ga je srčna kap. Bil je komaj 51 let star. Vodil je celih 25 let upravništvo imenovanega uradnega lista in bil vsled svoje uljudnosti, poštenosti in zmožnosti povsod zelo priljubljen.

n Zveza „Marijin dom“ je sklicala minolo nedeljo ob 4. popoldne v prostorih Marijinega doma poseben shod za svoje člane. Na dnevnem redu je bila točka: zavarovanje za starost in onemoglost. G. Moškerc iz Ljubljane je utemeljeval nujnost tega vprašanja posebno z ozirom na službujoča dekleta v Trstu. Sprejela se je resolucija, v kateri se izreka zaupanje

„Popolnoma, gospod kapitan,“ odvrne poštenjak. „Na mornarje se lahko zanesete, saj na one iz Paname. Za te pa, ki jih je poklical Pedrarijs iz Nombra, pa vam ne morem tega zagotavljati. Vendar hočem imeti odprte oči in ušesa.“

„Prav Rus, ne bo vam v škodo.“

S temi besedami gre kapitan na sprednji del ladje, da da tam povelje, naj dobro merijo z grezilom morsko globočino, ker prihajajo že bližje obrežju.

„Hm! kapitana bi pa že lahko bolje obvestil o tem neumnem fantu, ki tiči spodaj v moji kajuti. Primojdunaj, to je bilo pa neumno od mene, da sem tega lahkomišljenega dečka pregovoril za kaj takega in mu pri tem pomagal. Vino mi je že spet enkrat močno zlezlo v glavo in moja mati imajo prav, da me vino vedno zapelje v kako neumnost. No, ko se kapitan povrne, mu razodenem vso stvar in ga poprosim, naj priznane meni in ubogemu grešniku.“

Toda prilika za to se ta dan ni našla. Kapitan do večera ni prišel skupaj z Rusom in ladja je plula mirno svojo pot. Ko je pa solnce zahajalo, je prišla kake pol milje blizu rtiča Male in se vstavila tamkaj čez noč.

4. Izginil.

Alfonz je preživel v temni skrinji, ki je bila v kotu krmarjeve kajute, zelo žalosten dan, ki se kar končati ni hotel. Zdel si je sam sebi kot jetnik, ki mora živeti v temni ječi ob sami vodi in ob samem kruhu. Ko je trdi prepečenec, ki mu ga je krmar vtaknil v skrinjo, se spomni lepega belega kruha in sladkega medu, ki ga je dobil doma za zajutrak. In zdaj se prvič prav zaveda, kako dobro mu je bilo doma in kako ga je oče ljubil kljub svoji

in zahvala našim državnim poslancem, osobito dr. Kreku, ki za skorajšnjo oživotvorenje te ustanove zastavljajo vse svoje moči. Dalje priporoča resolucija jugoslovansko strokovno zvezo in vabi na mnogobrojno udeležbo na vseslovenskem delavskem shodu, ki se vrši prihodnjo nedeljo, dne 28. t. m., v Ljubljani. Po glavni točki dnevnega reda se oglašajo k besedi že imenovani g. Moškerc in „Zvezin“ blagajnik g. Fr. Guštin. Ker se je gonja proti ljubljanskemu knezoškofu, ki je tudi med nami, tržaškimi Slovenci, visoko čislani in iskreno ljubljani, radi knjižice „Ženinom in nevestam“ zanesla iz Kranjskega tudi v naše mesto, ker se tudi tukaj verno ljudstvo z „zeleno knjižico“ bega in zavaja, pojasnita oba govornika zadevo knjižice, osvetlita te novodobne farizeje in sovražnike katoliške cerkve, ki jo hočejo v osebi katoliških škofov zadeti. Krepak „obsojamo“ se je razlegal po dvorani, ki je bila do zadnjega kotička natlačena.

n V nedeljo v Ljubljano. To nedeljo, dne 28. t. m. se vrši v Ljubljani, kakor smo že obširneje poročali, vseslovenski delavski shod. Med delavstvom je nujno potrebno, da se postavi trden jez proti socialni demokraciji in proti onim socialistom, ki se skrivajo v narodno sukno. Zato bo shod nad vse važen. Razgovoriti se bo treba o spopolnitvi delavske organizacije in dogovoriti se o agitaciji za isto. Važni in obsežni dnevi red shoda, ki smo ga objavili tudi v „Zarji“, bodi povod splošnega zanimanja za shod. Iz Trsta pojde na shod deputacija krščansko mislečega delavstva.

n Gledališčna predstava. Ž. M. Dr. v Trstu, prirejena v prvo 14. t. m. in ponavljana 21. t. m. nam je obakrat nudila lepega duševnega užitka. Priznati moramo gospodični voditeljici da prireja za razmere prav krasno uprizorjene igre, kar govori dovolj o njeni spretnosti in požrtvovalnosti. Radi tesnega prostora ne moremo obširneje omenjati manjših prizorov, ki so bili vsi dobro pogojeni. Dobra in koristna šola se nam zdi prizor „Marijina hči pred nebeskimi vratmi“. Petrove besede, upamo, ne bodo zgrešile svojega namena! Igra „Zmaga križa“ nam je pa posebno ugajala, tako po svoji vsebini, kakor tudi po uprizoritvi in predstavljanju. Njena vsebina, ki je zmaga krščanstva v še tako silno zakrknjenih sreih paganov, na zgodovinsko ozadje iz dobe pokristjanjenja nam bližnjih nemških plemen sloneča, nam predstavi toliko resničnost, kakoršno se porokoma najde v enacih proizvodih. Skrbno naštudirano, dobro umevano in z naravnim čustvom igrano je bilo od vseh. Dobro so se poglabile v svoje vloge tudi mlajše igralke, ki nam obetajo, če bodo vstrajne, še lepše predstav. Važnejše vloge, kot Grozdane, Vande, Slavine in samostanske potovke so bile v rokah, na odru že dobro vdomačenih igralcev in zato naravno in mestoma izborno predstavljanje. Želimo si pogostejših tako lepih predstav. V obširnejših prostorih bi mogle te predstave služiti v razvedrilo in blažilo mnogostevilnim članom slov. krščanskih družin v Trstu. Svetovali bi vodstvu, da bi ustanovilo več gledaliških odsekov, ki bi mogli vrste se, nam večkrat nuditi blažilnega duševnega vžitka. Tako bi nam ustvarilo krščansko ljudsko gledališče! Smemo upati?

n Na Dunaju se vrši ta teden enketa (posvetovanje) kmetov z ozirom na starostno zavarovanje. Kot zastopnik istrskih in tržaških zadrug, velanjenih pri „Zadružni Zvezi“ se udeležuje tega posvetovanja g. Mih. Bolčič iz Boljunca.

n „Associazione ginnastica“ razpuščena. Sedaj je namestništvo že v četrtič razpustilo italijansko telovadno društvo „Associazione ginnastica“, ki poleg telovadbe prav pridno pripravlja pot do združenja Trsta in drugih „neodrešenih“

včasih veliki strogosti. Mati so mu že zdavnaj umrli; ako bi še živeli, bi pač on ne vzrastel tako divji kot sedaj, ko je bil oče skoro vedno v delavnici. To omenjamo, da razumemo sicer komaj razumljivo ravnanje dečkovo, ki je bil pač trmast in lahkomišljen, drugače pa imel dobro srce. Ko misli tako na očeta in na žalost, ki mu jo je napravil s svojim begom, bi se skoraj razjokal; toda siloma zatre še enkrat to ginjenost in reče:

„Saj je njegova krivda, ker mi ni hotel dati dovoljenja; in če se vrnem z velikimi kupi zlata in kot slaven pomorščak, mi bo že odpustil.“

S temi mislimi se skuša Alfonz pomiriti in v strahu pričakuje svojega prijatelja krmarja in tistega trenutka, ko se snideta s kapitanom.

„Zmerja naj me le, toda tepel me pa ne bode; jaz sem Nunez iz plemenite španske rodbine kakor on.“

Zdaj zasliši povelja in piščalko prvega čolnarja; takoj nato zarožljajo verige in ladja obstoji, kar sklepa iz tega, ker preneha šumenje morja. Kmalu potem pride Rus in mu prinese kos mesa in prepečenca.

„Da boš lažje plesal, ko ti bodo začeli gosti s koncem debele vrvi,“ mu reče in se sili, da bi se šalil. „Saj si pripravil na to svoj hrbitček?“

„Saj me že zdaj boli, ko moram ležati v tej temni luknji,“ odvrne Alfonz. „Toda mislim, da kapitan ne bo tako hud in ti boš govoril zame. Blaž!“

„Bom že! Toda čuj, Alfonz, žal mi je, da sem te pripravil in pomagal do te neumnosti. Več razuma bi moral imeti. No, kar je, je. Ostani sedaj miren, dokler te pokličem. Ko bo kapitan večerjal z duhovnikom in čast-

mest z blaženo Italijo. Občinski svetnik Mrach je o priliki razvija družstvene zastave v svojem slavnostnem govoru izrazil željo, da bi imelo društvo mesto sedanje zastave kaj kmalu italijansko trobojnico. To je bil bližnji povod za razpuščenje tega društva. „Piccolo“ seveda mlo joka, kako vlada tlačit tukajšnji italijanski živeli in je že popolnoma pozabil na one bombe, ki so jih pred par leti našli v „Ginnastiki“ Proti Mrachu je politična oblast ob enem vložila tudi tožbo radi hujskanja k mržnji proti avstrijski državi.

n Lloydov arzenal se — kakor pravijo — morda prenese iz Trsta kam drugam. Baje je že prišlo med Lloydovo družbo in vlado do dogovora glede prodaje zemljišča, na katerem stoji arzenal. To bi bila občutna škoda za naše mesto in občuten udarec za stotine in stotine tukajšnjih družin, kojih očetje služijo sebi in svojem vsakdanjega kruha v tem zavodu. Zato bo treba gledati, da se, če le možno, prepreči to premeščenje arzenala iz Trsta. Predsednik trgovinske zbornice je predložil tržaškemu županu, naj bi mestni svet skupaj z borzno deputacijo sklical sejo, ki naj se posvetuje, kako preprečiti to škodo, ki preti našemu mestu. Italijanski listi poročajo, da se je poslanec Pitacco že odpravil na Dunaj, z namenom, da posreduje v tej zadevi.

n Delavci, čitajte! Navdušen pristav in agitator narodne delavske organizacije Mislej je čutil potrebo v „Narodnem delavcu“ odgovorjati nato, kar mu je bila „Zarja“ očitala, da namreč v tehničnem zavodu sv. Marka pridno agitira za N. D. O. Izgovarja se pa na tak način, da vse, kar mu je bila „Zarja“ očitala, s svojimi lastnimi besedami potrdi. Ponosen je na to, da je ne le član, ampak tudi marljiv agitator N. D. O. in nekaka desna roka dr. Mandiča. Pravi, da bo še nadalje (torej je moral že dosedaj) agitiral, da jih bo častno število organiziranih delavcev. No to je popolnoma njegova stvar, kaj si on šteje v čast, mi ga tozadevno ne bomo še le učili, saj ima svoja leta, da samostojno misli. Samo to mu svetujemo, naj ne zapeljuje onih poštenih delavcev, ki še niso okuženi po ferrerovstvu narodne delavske organizacije. — Bolj zanimivo pa je to, da je tov. Mislej v svojem obrabnem spisu vnovič pokazal, kako hud protivrški duh mora vladati v vrstah N. D. O., posebno pa v vrstah njenih voditeljev in agitatorjev. Mislej se v „Narodnem delavcu“ kar odprto norčuje iz katoliško mislečih delavcev, češ da naj se le, ko gredo zjutraj na delo, priporočajo Bogu in Mariji, oni, narodno organizirani delavci, pa da bodo zraven tega mislili, kako se bi skrajšal urnik in povečala plača. Dobesedno pravi: „Dovoljujem si vprašati katoliške delavce: Ali naj mari upamo, da nam bosta Bog in Marija pripomogla do tega, ako ne ravno dr. Mandič, če nas bode večina?!“ — Tako se upa „Narodni delavec“, glasilu narodne delavske organizacije, zaničljivo pisati o pobožnem krščanskem življenju poštenih delavcev. Tako bogokletstvo pusti dr. Mandič mirno tiskati v svojem glasilu! Poštenim delavcem je pot jasno pokazana: Proč od narodne delavske organizacije, njenih voditeljev in njenih agitatorjev! — Konečno pravi tov. Mislej, da tudi če je „Narodni delavec“ zadolžen, naj katoliški delavci nikar ne mislijo, da jih po prišel prosit radi primanjkljaja. Na to vprašamo tov. Misleja samo to, če morda pozna tistega visokega moža, ki vsako soboto, ko odhajajo delavci iz tehničnega zavoda, stoji pri vratih s skledo v roki in mlo prosi: za naš list, delavci, dajte za naš list?

n Zelene knjižice v službi narodne del. organizacije. Gliha vkup štrih. V gonji, ki so jo na nesramen način uprizorili slovenski in

niki, pridem po-te. Potem boš čul svojo obsodbo.“

Alfonz ostane zopet sam in sicer v umljivem nemiru. Preveč osoljeno meso in trdi prepečenec mu ne diši; tudi mlačna voda nima takega okusa kakor sladki kokosov sok, ki ga je doma navadno dobil pri večerji. Nevoljen porine jed v stran in pričakuje krmarja in strašnega snidenja s kapitanom. Tu začuje poleg sebe v krmarjevi kajuti tiho šepetanje:

„Rusu ni zaupati, sedi spodaj pri prvem čolnarju pri jedi. Podkrmarja pa poznam še iz Nombra sem. To je odločen dečko in sposoben voditi ladjo, če bi morali tudi vsi iz Paname pod nož. Tu stvar lahko v miru prevdarimo.“

„Že res,“ čuje deček drug glas, „toda sedite bliže skupaj in govorite bolj tiho! Ne bi rad, da bi se sprijaznil moj vrat z vrvjo na veliki jambori in kapitan tako izgleda — pojdi k vragu njegova srečna vožnja — da nas lahko vse pobesi, če izve stvar prekmalu.“

„No, za enkrat še ni potreba rabiti sile,“ pravi drug glas. „Meni ugaja kapitan, dokler se ne umešava v naše zadeve. Na vsak način bo pametneje počakati, da nam pripravi priliko za plen. Kaj bi nam zdaj še koristil upor?“

„Ladja pride v naše roke“, odvrne tretji, „in mi gremo lahko na svojo roko proti jugu, v Eldorado, deželo zlata, kamor je hotel iti Balbado, a ga je Pedrarijs okrajšal za eno glavo. Na severu, kamor sedaj plovemo, ne bo mnogo zlata.“

(Dalje prihodnjič.)

drugorodni liberalci proti ljubljanskemu knezoškofu, ali bolje rečeno proti katoliški cerkvi sami, ni smela samoumevno zaostati niti svobodomiselnega narodna delavska organizacija. Kakor nam poročajo katoliški delavci iz tehničnega zavoda sv. Marka, je razpečeval umazane zelene knjižice med tamošnjimi delavci že znani agitator. Ponujal jih je med razne delavce. Eden naših ga je krepko zavrnil. Če ni imel kak delavca, ki trobi v Mandičev rog, denarja seboj, mu je pa knjižico kar daroval. Ker nimajo navadno delavci kase s seboj, jih je moral darovati skoro vse, in teh ni bilo malo. Ta agitator pravi, da ima premajhno plačo, za te knjižice pa je moral vreči kakih 15 Kron proć, če ni šlo tudi to iz kakega fonda N. D. O. Koliko bolj pametno bi bilo, če bi bil tovariš agitator pridjal k onim 15 kronam še en toliko in si potem kupil eno zimsko suknjico, da se v tem mrazu ne prehladi na potu k sejам v ulico Lavatoio!

n **Pretep v Mandičevi oštariji.** Kakor znano, ustanavlja N. D. O. med drugimi dobrimi deli za delavce tudi posebne oštarije. Ena taka je v ulici Carradori. V tej Mandičevi oštariji so se v nedeljo zvečer tako tople, da je tekla kri in so morali nekateri ranjenci v bolnišnico. Mi bi o dogodku, ki ni med pijanci nič nenavadnega, ne pisali, če bi se ne spomnili, kako infamno je pisala Mandičeva cunja o nekem pretepu, ki se je zgodil pri sv. Ivanu in sicer v tisti gostilni, v koje hiši ima slučajno tudi svetoivansko izobraževalno društvo svoje prostore. Takrat se je v imenovani krčmi sprl neki popolnoma pijan član N. D. O. z nekimi pivci, s katerimi se je potem še na cesti pretepal. Nele da ni bilo zraven nobenega člana izobr. društva, niti vedeli niso za ta pretep, dokler ni pisal o njem Mandičev zakotni listič, in vendar je napadal društvenike in svetoivansko duhovščino in hinavsko zavito govoril o krščanski ljubezni. Če bi bili mi tako hudobni kakor tisti farizej, ki je pisal dotični dopis, bi lahko danes vrnilo milo za drago, ter vprašali velepomembnega Mandiča, kako da on izobražuje? — menda jim vendar ne prebira zelene brošure — ter bi ga storili odgovornega za vse, kar se zgodi v njegovih oštarijah.

n **Ali se nič ne pohujšate?** Ali nič ne veste kaj se govori po Trstu? Upamo, da bomo, v kratkem videli v Gorenjčevem izložbenem oknu nekega člana slovenskega gledališča v Trstu kot že zrel sad zelene brošure.

n **Ustrašili so se nas!** Ko smo poročali pred štirinajstimi dnevi, da nameravajo slovenski liberalci tudi ustanoviti vseslovensko liberalno stranko, smo izrazili svojo radovednost, da li se udeležijo tudi politiki okrog „Edinosti“ tega shoda. „Slovenec“ od torka poroča, da so imeli slov. liberalci v nedeljo v Ljubljani neko predposvetovanje; pravi pa, da so bili zastopani le liberalci iz Koroške, Kranjske, Goriške in Štajerske? Kje so pa ostali „korajžni in vedno naudušeni“ „Edinosti“? smo se vprašali. Nas so se zbal, pa so ostali lepo doma za pečko! Mi smo pa le mislili, da bodo tudi naši možje delali „kompanijo“ drugim slovenskim liberalcem, saj gre tudi njim zelena paša tako v slast.

n **K 25-letnici** neke tržaške narodno-napredne dame čitamo v ljubljanski „Naši moči“ zanimiv dopis iz Trsta, ki ga hočemo v naslednjem dobesedno navesti, ker bi bilo vsako krajsanje le na škodo celotnemu utisu. Poštena slovenska dekleta pišejo: „Pri zadnjem zborovanju (zavoda sv. Nikolaja) se je sklenilo, da nam milostne gospe prav radovoljno in hladnokrvno puste vodstvo zavoda za eno leto. Prav je tako in hvalevredno. Saj, kdo bi se zastojl trudil za take stvari, to delo vzame veliko časa, časti pa in zaslužka je malo. Le nekaj se nam čudno zdi, da skoraj ne moremo verjeti, da ima zavod nek dolg na stanarini še iz prvih let svojega obstanka, ki znaša krog 2000 kron z obrestmi vred. Čudno, — kakor pravim, — da od sedaj razun odbora nihče ni vedel za ta dolg. V tem oziru bi rade na jasno prišle, zatorej upamo, da nam velenjena gospa tajnica vsaj na letošnjem občenem zboru da natančno poročilo tajniškega inventarja o dohodkih in izdatkih, kakor tudi o dolgovih zavoda. Zakaj se je ta dolg vsako leto zamočal? — Ne more se pa nam čudno zdeti, zakaj se je neki služkinji, ki je bila pred nekaj leti v odboru kot pregledovalka računov, oporekalo, bavljavlo in zbadalo, ko je le izvrševala svojo dolžnost, toliko časa, da je morala stvar popolno pustiti. Seveda, če se hoče, da ostane dolg toliko let prikrit, morajo biti pregledovalke računov na eno oko slepe, na drugo pa da nič ne vidijo. Kako lepo se svita požrtvovalnost naših gospa, ki se žrtvujejo v naš blagor za nagrado, a dolg, da bi se dolg plačal, za to je še dovolj časa, kaj ne gospa? bodo pa druge za to poskrbele, katere za Vami pridejo! Dekleta, vidite le liberalno gospodarstvo, ali hočete še naprej to trpeti? Ne bi li mogle same to stvar voditi? Pokažite, da se zavedate, ne strašite se, če odkod kaka zbadljiva beseda prileti, saj se gre za našo stvar, v našo korist, le pogumno naprej, ni nam pri tem iskati časti, pač pa napredka dobri stvari. Ako hočemo iskati časti, znalo bi se nam tako zgoditi, kakor se zdaj godi neki narodno-napredni dami, ki že 25 let dela za narod, a za svoj 25-letni trud prejema le hladne čestitke, po katerih tako hrepeni. „Edinost“ ve povedati še o mnogih člankih z njenega spretnega peresa, a v korist služkinj še nobenega, dasi je že več let predsednica našega zavoda.“

Tako „Naša moč“. Mi od svoje strani le želimo, da čim prej zasije luč, ki naj posije v te temne delavnice tržaskih narodnih dam.

n **Kakšne so sokolske zabave?** Predzadnjo nedeljo je priredil ljubljanski „Sokol I.“ svoj zabavni večer. „Slovenski Narod“ precej natančno

opisuje, kakšen je bil ta „sokolski večer“. „Narod“ poroča: „G. Lušin je z veliko andohtjo začel razvijati neko majhno stvar, in ko se je slednjič pokazala v njegovi roki zelena knjižica, tedaj je udarilo občinstvo v bučen smeh. Pa to še ni bilo vse. „Starinar“ je vzel v roko drugo stvar, povito gotovo z desetimi ovoji. Ko se je po daljšem odstranjevanju teh ovojev slednjič pokazalo najnovejšo in najznamenitejšo slovensko literarno delo v svojem originalu z rdečimi platnicami, tedaj je bučilo občinstvo v gromovit smeh.“ To pač priča dovolj jasno, na kako nizki stopinji stoji sokolska pravost. Tako delajo Sokoli celo na svojih zabavnih večerih za umazano zeleno knjižico in to pred očmi sokolskega naraščaja, torej pred očmi slovenske mladine. Slovenski stariši bi morali stokrat prej pomisliti, predno bi zaupali svojo deco takim razširjevalcem pohujšljivih knjižic.

n **„Amico“** je prinesel v svoji sobotni številki iz peresa neke svoje dopisnice članek, v katerem se proslavlja neki umrlj tržaški slikar Miceu kot umetnik, oče in mož. Čudili smo se, ko smo čitali ta slavošpev v katoliškem listu na moža, ki ni pustil duhovnika k svoji ženi, ki je umrla pred par meseci, ji priredil civilen pogreb, ravno tako tudi svojemu otroku in je tudi zase zahteval pogreb brez duhovnika. Vemo, da uredništvo ni vsevedno, in ga ne delamo odgovornega za to, vendar si usojamo izraziti svoje začudenje nad duhom, kakoršnega kaže dopisnica katoliškega lista.

n **Velike železniške nesreče.** Na železniški progi, ki pelje od Dunaja zapadno proti Sv. Hipolitu (St. Pölten) se je pripetila v soboto popoldne grozna nesreča. Med postajama Prinzersdorf in St. Pölten, na mestu, kjer tvori železniška proga v globoki zarezi hud ovink, je delala ena partija železniških delavcev obstoječa iz 12 mož pod nadzorstvom mojstra Karla Petermana. Ob eni in tri četrt popoldne je vozil en vlak iz postaje Melk proti postaji St. Pölten in privozil v oni ovink, kjer so bili omenjeni delavci. Ko je strojevodja zapazil pred seboj partijo delavcev, je dal znamenje s piščalo, da naj se umaknejo. Takoj so zbežali vsi delavci iz tega tira in se postavili vsi v vrsto na drugi tir. Toda v tem trenutku je privozil po tem drugim tiru drug vlak, katerega pa delavci niso opazili, ker se je valil dim iz lokomotive prvega vlaka po tleh. Dasi je strojevodja drugega vlaka opazil pred seboj partijo delavcev, vendar le ni mogel vlaka pravočasno ustaviti, ker so se kolesa na mokrih šinah preveč drsala. Vlak se je z vso silo zagnal v celo partijo delavcev, jih vlekkel kakih 30 do 40 metrov daleč, osem izmed njih strgal na drobne kosce, ostale štiri pa hudo poškodoval. Mrtvece so prepeljali s posebnim pomožnim vlakom na postajo St. Pölten, ranjence pa je obvezal za silo železniški zdravnik, nikar so bili spravljivi v bolnišnico Povoženi delavci so vsi Hrvatje ali pa Slovaki. Sodnijska komisija je precej vzela vso stvar na zapisnik. Železniška uprava trdi, kakor že navadno, da ona ni kriva te nesreče, ampak sama nepazljivost delavcev. Na vsak način je v tej nezgodi nov dokaz, kako neumnost so storili, da so na železnicah pri srečanju vlakov odpravili žvižganje. Kaj jim je mar, če se zmečka na železniškem tiru toliko ubožnih delavcev, glavna skrb jim je, da se gospoda po noči na mehkih blazinah prvega razreda vsled žvižganja ne prebudi. — Druga železniška nesreča se je pripetila te dni v Galiciji. En tovorni vlak je povozil mal železniški voziček, kakoršnega rabijo delavci. Na vozičku, takozvani trezini, je bilo več oseb. Železniški inženir in en delavec sta obležala na mestu mrtva, en železniški uradnik je bil težko, trije drugi delavci lahko ranjeni. — Tretja nesreča se je pripetila na Koroškem, blizu St. Vida. Dva vlaka, en osební in en tovorni vlak, sta trčila skupaj. Ena kmetica je obležala mrtva, veliko potnikov je bilo več ali manj ranjenih. Ranjence so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v St. Vid. Sreča v nesreči je bila še ta, da sta oba strojevodja vsaj nekaj hipov pred trčenjem opazila, da si vozita vlaka nasproti in sta vsaj kolikor se je dalo zadrževala vsak svoj vlak, sicer bi bil udarec še huši in nesreča še groznejša.

n **Zveza „Svobodne Misli“ v Trstu.** Pretečeni petek je sklical nek pripravljen odbor somišljenike „Svobodne Misli“ k posvetovanju za ustanovitev „Zveze Svobodne Misli“. Vabilu se je odzvalo nad 100 oseb. Sestanku je predsedoval znani republikanec, bivši občinski odbornik dr. Spadoni, ki je izrazil svoje velleje zaradi velike udeležbe. Kmalu bo torej začela delovati v Trstu, tem „izrazito proti klerikalnem“ mestu „Svobodna Misel“ v obrambo svobodnega mišljenja in za moderno (beri: brezversko) šolo. Dr. Spadoni je pozval priistaše vseh protiver-skih strank, da se združijo v novem društvu, ki mora ostati, ako hoče vspešno delovati, nepolitično. — V pripravljavnem odboru so zastopniki vseh laških strank, razun socialistov. Ti so izjavili, da ne vstopijo v društvo, dokler se ne izreče stranka. Izvoljen je bil volivni odbor. Imena odbornikov pa sicer blebetavi „Piccolo“ zamočuje. — Da si ustanavljajo to „Zvezo Svobodne Misli“ tržaški Lah, vendar opozarjamo nanjo tudi naše ljudstvo, ker se bojimo, da ne bo ostalo to brez vpliva tudi nas naš slovenski narod, to pa tembolj, ker za to ljudsko tržaško „narodno“ časopisje prav pridno pripravlja tla. Ta sestanek svobodomiselcev pa nam tudi kaže, kako družji sovraštvo proti veri tudi najhujše politične nasprotniki. To nas katoličane naravnost sili, da spoznavamo nevarnost, ki nam preti, in da združujemo svoje vrste. „Zveza Svobodne Misli“ naj bo zlasti laški in katoličanom resen opomin, da začno že enkrat odločen boj proti laškim protiver-skim

strankam, kakoršnega bijemo mi proti slov. liberalizmu.

n **Zastrupljenje častnikov.** Nek do sedaj neznan morilec je poslal nekaterim dunajskim častnikom (oficirjem) in tudi nekaterim na deželi v oblatih, kakoršni so dobe v lekarnah, hud strup ciankali skupaj s pismom, v katerem priporoča, da so poslani praški izvrstno zdravilo proti živčnim boleznim in da naj se vsakdo kar prepriča sam s tem, da vzame po en prašek z vodo. Eden izmed častnikov, stotnik Mader, je prašek res zavžil in se za malo minut zgrudil mrtev na tla. Ostali častniki so bili brzobjavno obveščeni o strupu in ga niso zavžili. Policija išče do danes zaman storilca, vsa ugibanja so brezuspešna.

n **Velika nesreča v rudniku.** V državi Illinois v severni Ameriki se je v nekem rudniku vnel plin. V rudniku je delalo nad 400 delavcev. Le prav malo se jih je rešilo. Ostali so zgoreli v rudnikovih hodnikih, ki so jih drugi od zunaj zazidali, da bi zadušili ogenj. Veliko vdov in sirot je jokalo in obupavalo pred rudnikom, v katerem jim je zgorel soprog in oče. V tej nesreči je zgubilo življenje veliko Avstrijev in tudi Slovencev.

Zadnja poročila iz Amerike pa poročajo, da se je vendarle posrečilo rešiti 78 delavcev, ki so bili celih osem dni zazidani. Nezaslišana zanikernost rudniškega nadzorništva je, da je dalo isto po mnenju svojih izvedencev precej, ko so se bili užgali plini, zazidani vse vhode v rudnik. Tako se niso mogli rešiti delavci, ki niso bili ožgani in ki bi se bili lahko rešili, če bi bili naši prost izhod iz rudnikov. Rešenci so seveda vsi onemogli in sestradani do kosti, pili so vodo, ki so jo našli v steklenicah svojih mrtvih tovarišev. Množica, ki je čakala pred rudnikom, je bila vsa vzradoščena, ko je videla da se je posrečilo rešiti toliko delavcev. Od druge strani je pa občinstvo tudi zelo oznevoljeno, ker je bilo rudniško nadzorstvo tako skrajno nemarno in ni skrbelo za varstvo delavcev, kakor bi bilo moralo skrbeti.

n **Šolski obisk** je na Krasu nad vse dovoljen. Okrajni šolski nadzornik je na učiteljski konferenci v Skopem povdarjal, da v sezanskem okraju obiskuje več ko sto od sto šolodolžnih otrok vsakdanjo šolo. Nekateri otroci obiskujejo namreč vsakdanjo šolo tudi še potem, ko bi zadostovalo, če bi zahajali v ponavljajno šolo. To je gotovo prav lepo sprječevalo za naš Kras in kaže, da se Slovenci zanimamo za omiko in napredek. V Trstu in tržaški okolici je to vse drugače. V okolici nam magistrat ne da zadostnih šol in zato ostane mnogo otrok brez šolskega pouka. V mestu se pa italijanski stariši prav malo zmenijo zato, ali jim otroci zahajajo v šolo in ali še kaj uče ali nič. V našem mestu je približno 5000 otrok brez šolskega pouka, kar gotovo ni častno za tako mesto, kakoršen je Trst.

n **Akademsko društvo „Zarja“** v Gradcu nam javlja, da se 3. dec. preseli v svoje nove društvene prostore v ulici Brunngrasse 7, I.

n **Žganje umorilo štiri može.** V Šmartinu pri Kranju so v enem tednu umrli štirje može vsled preobilno zavžitega žganja. Dva sta umrla hipoma, ko sta se ga preveč nalezla v gostilni, dva sta pa zmurnila v popolni pijanosti in sta tako pokazala, kako nespametna je misel med ljudstvom, da žganje človeka greje.

n **Nadškof Dr. Posilovič - kardinal?** Sliši se, da bo v kratkem eden izmed avstro-ogrskih nadškofov postal kardinal in da bo takrat v to visoko čast najbrž povzdignjen zagrebški nadškof dr. Posilovič.

n **Pomikanje šol v Istri.** Več kot 55 odstotkov prebivalstva v Istri tvorijo Slovenci in Hrvatje. Ti imajo vsega skupaj 93 šol in 146 učiteljev. Italijanov je v Istri veliko manj, pa imajo 74 šol in 258 učiteljev. Pred petimi leti je bilo skoro trinajst tisoč otrok oproščenih šolskega obiska, ker je bila šola oddaljena več kot 4 kilometre (ena ura.) Med temi je bilo skoro enajst tisoč slovenskih in hrvaških otrok. V takih razmerah se seveda omika ne more širiti med ljudstvo.

n **Zrakoplovec v Opatiji.** Listi poročajo, da pride meseca januarja francoski zrakoplovec Bleriot v Opatijo, da bo tam letal nad morjem čez kvarnerski zaliv. Letal bo najbrž dne 20. in 26. januarja. Za ta dva poleta bo dobil 40 tisoč K, ki so mu že zagotovljene. Za postranske izdatke je treba poskrbeti še 30 tisoč K. Kakor se vidi, imajo ti po zraku leteči ljudje lepe plače. Bleriot se bo dvignil v zrak v Preluki in bo letel do Lovrane in nazaj. Ob morju bodo posebni odri za gledalce. Priredili se bodo posebni vlaki iz Grada, Budimpešte, Trsta, Dunaja in Zagreba.

n **Portugalski kralj Manuel** obiskuje te dni španskega in angleškega kralja ter francoskega predsednika. V glavnem španskem mestu Madridu je sprejel kralj Alfonz na kolodvoru. Ko sta se oba kralja peljala po mestu, sta bila živahno pozdravljena od občinstva.

n **Gorica dobi vodo.** Kakor so sklenili mestni očetje v Gorici, bodo za mesto Gorico napeljali vodovod in sicer iz Hujla. Ta vodovod bo dajal 85 litrov vode na sekundo, kar pomeni 7244 bubičnih metrov na 24 ur. Splošni načrt je izdelal inženir Karol Oberst. Ne ve se še, komu bo delo oddano. Vodovod bo stal dva milijona in pol K.

n **Zopet veleizdajski proces.** V desembru bodo imeli na Dunaju sodnijsko obravnavo, ki v marsičem vzbujala več zanimanja kakor obravnavo proti obtožencem v Zagrebu. Dunajski krščansko-socialni list „Reichspost“

je objavil lani v oktobru in novembru vrsto člankov, v katerih je očital hrvaškimi poslancem Supilu, Pribičeviću in Dr. Lukiniću, da so v tajni zvezi s srbsko vlado v Beogradu ter da nameravajo odtrgati B sro in Hercegovino ter ostale srbske dežele od Avstrije in jih pridružiti srbskemu kraljevstvu. Isti list jim je zato očital celo, da so bili zato prejeli visoke svote od srbskega vnanjega ministrstva. Imenovani poslanci so vse aznikali, „Reichspost“ pa je trdila svoje naprej. V letošnjem marcu pa je priobčil zgodovinar Dr. Freidjung v dunajskem židovskem listu „Neue Freie Presse“ približno isto obtožbo proti hrvaškimi poslancem le s s tem razliko, da ni nobenega imenoval. Zato ga pa toži 51 poslancev hrvaško-srbske koalicije. Brezdvomno pridejo pri tej sodnijski obravnavi čedne stvari na dan, zato jo pa politični krogi težko pričakujejo. Razprava začne dne 9. decembra. Tudi iz drugih držav pošljejo veliki listi svoje poročevalce k razpravi.

n **Zima,** kakor vse kaže, tudi letos ne misli zamuditi svojega časa. Že minoli teden se je obrnilo precej na slabše, kar smo občutili tem bolj, ker smo imeli prej res spomladanske dneve. Minoli teden pa je v četrtek že padal sneg od Postojne do Borovnice, snežilo je tudi po Ljubljani. Ta teden je pa pritisnil občuten mraz.

n **Nagla smrt zdravnika.** Na Lloydovem parniku „Afrika“, ki je priplul minoli teden v naše pristanišče, je ladijski zdravnik Stanislav Ščitnički med vožnjo v Dalmaciji nagloma umrl za srčno hibo. Star je bil komaj 50 let. To je sedaj v teku enega tedna že drugi slučaj nagle smrti ladijskega zdravnika.

n **Mrtvec v morju.** Minoli petek so potegnili iz kanala blizu zelenega mosta mrtvo truplo neke postarne ženske. Prepeljali so jo v mrtvašnico k sv. Justu, kjer je bila prepoznana kot 70-letna Frančiška Zlobec iz Rojana št. 182. Ne ve se, je li starka ponesrečila, ali pa se je hotela namenoma umoriti. Mislimo si raje bolje kakor slabše.

n **Društveni koledarček.** Sredi decembra izide „Društveni koledarček“ za leto 1910. „Slovenska krščansko-socialna zveza“ je sklenila, da ga letos da le toliko natisniti, kolikor se bo oglasilo naročnikov nanj in ga bo le naročnikom razposlala. Zato so te dni vsa društva dobila vprašalne dopisnice, koliko izvodov „Koledarčka“ žele za svoje člane. Te dopisnice naj se izpopolnjene vrnejo vsaj do 25. novem. Upamo, da smo vendar že toliko napredovali v organizaciji, da se bo ta „Zvezina“ želja upoštevala. Cena „Koledarčku“ ostane stara, namreč 1 krono.

n **Vlozilec v kopersko cerkev** je nadsodišče zvišalo kazen in sicer na štiri dni pet let.

n **Novo voznja črta Trst-Brazilija.** Z novim letom otvori parobrodno društvo „Austro-Americana“ novo vožnjo iz Trsta v Brazilijo v južni Ameriki, ki bo trajala 22 do 26 dni.

n **Družba sv. Petra Klaverja** v propseh afriškimi misijonom naznanja vsem svojim dobrotnikom, da se nahaja slovenska filijalka od sedaj naprej v Ljubljani, frančiškanske ulice 8, I. in ne več v Trstu, via del Ronco 6. Vsa naročila vsi darovi itd. naj se torej v bodoče pošiljajo na novi naslov v Ljubljano. — Slišimo tudi, da se zanimiv afriški muzej, ki ga je imela dosedaj v ulici del Ronco 6, po novem letu tudi preseli na primernejši prostor v ulici Annunziata. S tem bo marsikateremu obiskovavcu muzeja gotovo ustreženo, ker dosedanjí prostori so bili res preveč odrok.

n **Nov oratorij** je zložil slavni Don Lorenzo Perosi in sicer „In patri memoriam“, to je v spominu na svojega pokojnega očeta. Oratorij je kratek, pa učinkuje mogočno. Oratoriji so večji komadi godbe in petja; vsebina je ponajveč iz sv. pisma.

n **Balon na morju.** Švicarski balon po imenu „Cognac“ je letel minoli teden čez najvišje gorovje v Evropi, čez Alpe. Balon je vodil neki Beaulclair (čitaj Bokler). Ko se je hotel blizu mesta Genove v zapadni Italiji zopet dvigniti, ga je močan veter zanesel na morje. Tu ga je vlovila ena ladja in ga že nekoli privezala, pa hud vihar ga je zopet odtrgal. Beaulclair je padel iz balona v morje, od koder so ga pa hitro potegnili zopet na ladjo. Balon pa je odnesel vihar čez celo severno Italijo do dalmatinskih otokov. Tu ga je zopet vlovila neka ladja, ki je vozila proti Reki. V balonovni ladji so našli še pisma in razne zapiske Beaulclarjeve in tako zvedeli, od kod je zrakoplov in kdo je njegov gospodar. Balon je preletel brez voditelja dvakrat tako dolgo pot, kakor je iz Trsta na Dunaj.

n **Avtomobil skočil v reko.** Po noči od minole nedelje na pondeljek je drvil avtomobil nekega čigškega milijonarja s silno naglico skozi mesto. V avtomobilu so se nahajali poleg milijonarja in kurjača še trije gospodje. Tik pred reko, ki teče skozi mesto, je zapazil kurjač v veliki temi še le zadnji hip, da je most dvignjen. Ni več mogel ustaviti in avtomobil je v trenutku zletel v reko in zginil v valovih z vsemi potniki.

LISTNICA UPORAVNIŠTVA.

Ker gre leto h koncu in niso nekateri naročniki še do danes poravnali naročnine za tekoče leto 1909, prosimo, da dotični čim prej store svojo dolžnost. Te, kakor tudi vse ostale pa prosimo že danes, da izvole čim prej poravnati tudi naročnino za prihodnje leto 1910 s položnicami, ki jih bomo priložili prihodnji številki „Zarje“.

Iz okolice.

o Sv. Ivan. V nedeljo, dne 5. t. m. priredi naša Marijina družba, kakor smo že javili, v Marijinem domu veselico. Uprižori se krasna igra: „Dve materi“. Natančnejši vspeled priobčimo v prihodnji številki „Zarje“.

Cerkveni vestnik.

c Moška Marijina družba ima v nedeljo, dne 5. decembra, ob 6. uri zjutraj v cerkvi Nov. sv. Antona svoje redno skupno sv. obhajilo. Člani opravijo sv. spoved že v soboto in sicer kjersibodi. — Voditelj.

c Molitev za dobre duhovnike. Stara, tolikrat slišana tožba v naši škofiji, je tožba o pomanjkanju duhovnikov. Res se je število duhovnikov v naši tržaško-koperski škofiji zadnja leta občutno skrčilo. Danes ima naša škofija 40 duhovnikov manj kakor pred 7 leti. Takrat jih je bilo okoli 320, sedaj jih ni niti 280! Tu ne razpravljamo o vzrokih tega pomanjkanja, temveč povemo samo golo dejstvo, s katerim je treba računati. Naš prevzvišeni škof hoče, da bi se verniki njegovih združenih škofij zatekali k Bogu v zaupni molitvi, da bi dobili kaj več in dobrih duhovnikov. Zato je izdal prevzvišeni posebno molitev „Za dobre duhovnike“ v štirih deželnih jezikih. Ta molitev se bo molila v bodoče po cerkvah javno in skupno ob kvaternih nedeljah pri blagoslovu, pa tudi sicer naj bi jo verniki pogostokrat molili, ne le v cerkvi, ampak tudi doma v družini. Molitev je obdarovana z odpustom 50 dni. Priročni vzorci te molitve se dobe pri gg. dušnih pastirjih pa tudi pri gg. katehetih.

Književnost.

kn Missa in Hon. S. Stanislai Kostkae (brevi et facili), za mešan zbor in orglje zložil Dr. Anton Chlondowski. Založila „Katoliška Bukvarna v Ljubljani“. Cena partituri K 2.80, vsak glas po 40 vin.

Skladatelj je pridno hodil v šolo harmonije in kontrapunkta in je jako marljiv. Skladba kaže lepo fakturo. V Kyrie naravnost lapidarne stavke, prinaša marsikaj izvirnega, a tudi znane postope. Skladatelj se že precej poslužuje imitacije, vporablja fugirane stavke, menja v „Credo“ alla-breve stavke s koralnimi, sklene „Credo“ s posebno srečnim stopnjevanjem v Amen.

Maša je cerkve dostojna in priporočljiva. Pri vstrajnih študijah klasikov in dobrih modernih skladateljev (Mitterer, Goller, Griesbacher) bo harmonija vedno čistejša, struktura enotnejša, bas mirnejši, motivi duhovitejši zveza med nimi naravnostna in gladkeja.

Stran 4, prvi takt manjka v spremljevanju polovna nota f v prvem glasu. Alt mora dobiti na drugi udarec v „Et incarnatus“ dve četrtniki „a“, ne pa „fis“. P. H.

kn Missa in Honoren Sanctae Caecilliae. IV volumn inaequalium. Editio IV. Zložil Anton Foerster. Založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. Cena part. K. 2.—, posameznim glasovom po 30 vin.

Ta znana po naših cerkvenih korih udomačena in zelo priljubljena maša je izšla ravno v novem natisu in sicer četrtem natisu. Maša je lahka in močnem naših pevskih zborov popolnoma umerjena, pri tem pa polna najkrajših v cerkvenem duhu zloženih melodij. Dobro blago se samo priporoča, zato pa Foersterjeve skladbe ne potrebujejo nobenega priporočila, najmenj pa ta maša, za katero mi moramo biti posebno hvaležni. Omeniti pa moramo na hvalo „Katoliški Bukvarni“, ki je 4. natis založila, da je zunanja oblika jako prikupljiva in vredna lepe vsebine. Maša se naroča v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

kn Za Miklavževo darilo pridnim otrokom priporočamo sledeče knjige iz zaloge „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani, ki bodo služile za deci v pouku, pa je pripravile tudi mnoge veselja in prijetne zabave:

„Angelček“. Anton Kržiž. Otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Dobi se še 15 raznih letnikov in sicer od letnika 1894 do 1908. Vsak letnik je zase celota in velja trdo vezan K 1.— „Slovenski“ A B C v podobah za otroke. K —.80, vez. K 1.20.

„Hitra vožnja po železnici.“ Knjiga s podobami za otroke. K 1.60 — Kdor hoče svojim otrokom napraviti veselje, obenem pa jih igraje naučiti brati, naj jim kupi te dve knjigi, ki imata lepe večbarvne podobe, poleg njih pa kratke pesmice, ki se sliki prilagajajo in so prirejene za otroški razum in domišljijo.

Spillmannovih povesti je izšlo 19 zvezkov; ravnokar smo izdali.

XVII. zvezek. „Prvič med Indijanci“ ali vožnja v Nikaraguo. Povest iz časa odkritja Amerike. K. —.60, vezano K —.80.

XVIII. zvezek. „Preganjanje indijanskih misijonarjev.“ K —.60, vezano K —.80.

XIX. zvezek. „Mlada mornarja.“ Povest iz Kajene. K —.60, vezano K —.80.

Spillmannove povesti uplivajo med vsemi drugimi najbolj blažilno na otroška srca in jih navajajo k ubogljivosti, resnicoljubnosti in krepostnemu življenju.

„Katoliška Bukvarna v Ljubljani“.

kn „Sa Jadrana do Save“. Napisal Jakob Tomasovič, izdali oo. kapucini na Reki. Cena 1 K, po pošti 20 vin. več. Pri naročanju 10 izvodov poštne prosto. Vsem, ki so zmožni hrvaškega jezika, priporočamo to vrlo zanimivo knjigo, ki opisuje zadnje hrvaško romanje v Lurd. Oprema knjige je nad vse elegantna. Diči jo mnogo večjih in manjih slik.

Raz širjajte „ZARJO!“

ZAHVALA.

Podpisani se tem potom pristočno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za izraze sožalja ob smrti naše ljubljene hčerke, oziroma sestre

Pavle Mevlja.

Posebno se zahvaljujemo č. g. Fr. Bonaču, kaplanu v Rojanu, za vso skrb in tolažbo ob njeni dolgi boleznini prerani smrti.

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Rojanu, 19. novembra 190.

Oče, bratje in sestre.

Umetni zobje

Plombiranje zobov — izdiranje zobov

BREZ VSAKE BOLEČINE

v zobozdravniškem kabinetu

M. U. dr. E. Hellmer in A. Lukež

TRST — Via Nuova št. 13, I. ndstr. — TRST

SVOJI K SVOJIM!

SVOJI K SVOJIM!

Uljudno naznanjam sl. občinstvu, č. duhovščini, p. n. učitelstvu, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sem preskrbel svojo

— **KNJIGOVEZNICO** — z vsem potrebnim da lahko izvršujem vsa dela od pripravi do najkrajših. Posebno solidno in cenovno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. — Vezanje in prevezanje misalov, raznih zapisnikov, hranilnih in drugih knjig, ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjigoveško stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.

ANTON REPENŠEK, knjigovez
TRST — Ulica Cecilia št. 9. — TRST.

Slovenec KONRAD SKAZA,

delavnica za vsa cerkvena dela
v St. ULRICH, Gröden (Tirolsko) se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastonj in franko. Postrežba solidna in hitra.

Kupite čevlje

pri poštenem slovenskem čevljarskem mojstru

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST

(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

Ta mojster vam postreže po domače, z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

ZALOGA

likerjev v sodčih in butilkah

JAKOB PERHAYC

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v butilkah.

Postrežba točna. — Cene zmerno. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Novo pogrebno podjetje

VIA VINCENZO BELLINI ŠT. 13.

Z bogato opremo za vsakovrstni pogreb ter prodajalnice mrtvaških predmetov, raznih vrst vencev, voščenih sveč, umetnih cvetlic, vencev in cvetlic za birmance in novice i. t. d., i. t. d.

se je preselilo

V CORSO ŠT. 49

blizu lekarne Rovis. (piazza Goldoni.)

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

registrirana zadruga z neomejeno zavezo,

ima svoj urad v Trstu, ulica delle Poste 9.

Sprejema hranilne vloge, za kojih varnost jamčijo vsi člani zadruge, katerih je sedaj okrog 400, solidarično z vsem svojim premoženjem, cenjenim nad tri milijone kron.

od vsakoga in jih polmesečno

obrestuje po

4 1/2 %

in na 60 dnevno odpoved po 4 3/4 % brez kakvega odbitka za rentni da-

vek, katerega plača hranilnica sama, tako, da dobijo vlagatelji odloženih 100 K na leto čistih obresti 4 50 v, oziroma 4 K 75 v. Posojila daje le svojim. Urađuje se vsak delavnik od 9—12 ure dopoldne in od 3—4 in pol ure popoldne. V uradu pri sv. Ivanu se urađuje delavnik od 5—7 ure zvečer, ob nedeljah od 11—12 ure dopoldne.

Načelstvo.

PRODAJALNA

KATOL. TISK. DRUŠTVA

ulica Poste št. 9 - TRST - Telefon št. 2326.

Zaloga molitvenikov, v slovenskem, hrvaškem, nemškem in laškem jeziku, raznovrstnih rožnih vencev, svetinj, malih in velikih podob, različnih kipov in križev, vsakovrstnih palm za oltarje, sveč razne kakovosti za cerkveno in domačo rabo, raznega papirja in vseh pisarniških potrebščin i. t. d., i. t. d.

Za častite župne urade in gg. duhovnike ::

imamo v zalogi cerkvene tiskovnice, kanon tabele, proprium za brevir in missale, rituale, brevirium, horae diurnae, vademecum, birete, kolare šemisete, in sploh vse druge cerkveno potrebščine.

Družinska pratika za l. 1910.

Vsa cerkvena oblačila, zastave i. t. d. sprejemamo v popravilo ali preskrbimo novo.

Razprodaja užgalic in kolekov za obmeje Slovence. - Znakov soc. zveze in dr.

Sprejemamo vsa KNJIGOVEŠKA DELA in preskrbimo tudi OKVIRJE ZA SLIKE.

Zahtevajte seznam naše prodajalne, ki se Vam pošlje brezplačno.

Uljudno se priporoča

„Katoliško tiskovno društvo“ v Trstu.

NOVA TRGOVINA

ZGOTOVLJENE MOŠKE IN ŽENSKO OBLEKE :: ::

BOHINEC & CO

Via delle Torri 2 - TRST - Via S. Lazzaro 17.

(ZA CERKVIJO SV. ANTONA NOVEGA.)

Velika za'oga, točna in solidna postrežba

Stalne in nizke cene. — Naročila po meri izvršujejo se najelegantnejše in ceno.